

Samen hardnekkige PRRSV-problemen aanpakken

Om PRRS onder controle te krijgen, is het belangrijk om te weten wat de PRRS-status is op je bedrijf. Je wist wellicht al dat het PRRS-programma een breed aanbod van PRRS-Monitors biedt waarmee elk type varkensbedrijf de PRRS-status in beeld kan brengen en verder kan opvolgen. Maar wist je ook dat bedrijven en bedrijfsdierenartsen die deelnemen aan het programma een beroep kunnen doen op de varkensdierenartsen van DGZ? Samen kunnen ze de resultaten bespreken en op zoek gaan naar een oplossing voor eventuele problemen.

Charlotte Brossé, DGZ

Zo werd DGZ-regiodierenarts Caroline Bonckaert vorig jaar gecontacteerd door de bedrijfsdierenarts van een varkensbedrijf dat al sinds 2019 deelneemt aan de PRRS-Monitor Biggen. Het bedrijf, dat in het West-Vlaamse Wingene ligt, is een gesloten bedrijf met 400 zeugen in een driewekensysteem. Wegens problemen in de biggenafdeling was de varkenshoudster gestart met de PRRS-Monitor. De biggen presteerden niet goed, ongeveer drie weken na opzet in de biggenafdelingen werden ze wit en kwijnden ze weg. De dierenarts vermoedde een uitbraak van PRRSV en liet met de PRRS-Monitor Biggen de PRRSV-status van de biggen onderzoeken aan het begin en het einde van de biggenafdeling. De testresultaten van de monitor bevestigden zijn vermoeden: op beide testmomenten testten de biggen positief op PRRSV. Het virus circuleerde dus duidelijk in deze afdeling en was hoogstwaarschijnlijk de oorzaak van de problemen. Men nam een aantal maatregelen en vervolgens leek het iets beter te gaan met de biggen.

Een nieuwe stam

Nog geen jaar later, in 2020, werden de biggen opnieuw onderzocht en de resultaten van deze PRRS-Monitor waren alarmerend. Niet alleen waren alle onderzoeken positief, de sequentiebepaling die eveneens een onderdeel vormt van de PRRS-Monitors, liet zien dat er insleep was van een nieuwe PRRSV-stam.

Dit was al snel te merken in de stal: de biggen presteerden duidelijk minder goed en kwijnden opnieuw weg. Bovendien bleven de problemen deze keer niet beperkt tot de biggenafdeling maar bereikten ze ook de zeugenstapel. Er waren meer vroeggeboortes en verwervingen. Dit was de aanleiding voor de bedrijfsdierenarts om contact op te nemen met regiodierenarts Caroline bij DGZ.

Naar een plan van aanpak

Om na te gaan of de biggen op het moment van geboorte al virus in zich hebben, besloot Caroline, samen met de veehoudster en de dierenarts, om te starten met een screening van de pasgeboren biggen.

Hiervoor moest in principe bloed worden afgenomen bij biggen van één dag oud. Omdat dit niet vanzelfsprekend is, stelde Caroline voor om te werken met *processing fluids*, dit is castratievocht. Uit recent Veepeleronderzoek was namelijk gebleken dat castratievocht een goed alternatief is voor bloed. Zo gezegd, zo gedaan. Het vocht werd verzameld en onderzocht op de aanwezigheid van PRRSV. De resultaten waren duidelijk: de biggen waren bij de geboorte reeds positief voor PRRSV.

Interne maatregelen

Tijd voor actie dus, niet alleen in de biggenafdeling maar ook bij de zeugen en in de kraamstal. Samen met de bedrijfsdierenarts en de veehoudster bekeek Caroline wat de mogelijkheden waren en er werd een plan van aanpak opgesteld. Eerst en vooral was het belangrijk om een stabiele situatie te creëren op het eigen bedrijf.

Vaccinatieschema

Het vaccinatieschema van de zeugen werd onder de loep genomen en op punt gesteld. Er werd gekozen om elke maand alle zeugen in groep te vaccineren. Caroline adviseerde de varkenshoudster daarbij om zeker ook de zoekbeer niet te vergeten. Een niet-beschermde zoekbeer kan ondanks alle maatregelen zorgen voor blijvende circulatie van PRRSV op het bedrijf. Omdat de biggen al van bij de geboorte positief zijn, adviseerde de dierenarts om de biggen nog niet onmiddellijk te vaccineren, maar om de pasgeboren

© TWAN WIJERMANS

In de case die we in dit artikel bespreken werden de biggen niet onmiddellijk gevaccineerd omdat ze bij geboorte al positief testten op PRRSV. Ze werden gescreend via processing fluids.

biggen te blijven screenen via de *processing fluids*-methode. Zijn de resultaten gunstig, dan kan gestart worden met vaccinatie van de biggen.

Bioveiligheid

Bij het aanpakken van PRRSV is bioveiligheid onmisbaar. De interne bioveiligheid op dit bedrijf stond al behoorlijk op punt. Zo werkt de veehoudster in alle afdelingen steeds *all-in/all-out* en wordt er tussen twee groepen telkens goed gereinigd en ontsmet. Toch ontdekten de bedrijfsdierenarts en Caro-

line tijdens de bedrijfsronddgang samen met de veehoudster nog enkele aandachtspunten.

Zo was de scheiding tussen de verschillende afdelingen niet heel erg strikt. Om het risico op spreading van het virus binnen het bedrijf te beperken, is dit echter wel van belang. Caroline bekeek samen met de dierenarts en de veehoudster wat op dit bedrijf haalbaar was.

Het bedrijf beschikt over drie biggenafdelingen waarvan er één vlak bij de kraamstal gelegen is en twee andere

naast de vleesvarkensstal gesitueerd zijn. De biggenafdeling bij de kraamstal was strikt gescheiden van de rest van het bedrijf, en had ook aparte kledij, laarzen en materiaal. De twee andere biggenafdelingen waren minder strikt gescheiden. Kledij en materiaal van deze afdelingen werden eveneens gebruikt bij de vleesvarkens. Het vergde dus wel wat herorganisatie om heen-en-weergeloopt van de biggen naar de vleesvarkens (of omgekeerd) te vermijden.

De varkenshoudster stelde zelf voor om voor de biggenafdeling dicht bij de vleesvarkensstal ook aparte kledij, laarzen en materiaal te voorzien. Een uitstekend idee, want dit zorgt ervoor dat spreading via schoenen, kledij of materiaal beperkt wordt. Omdat je telkens van kleren moet wisselen, ben je ook minder geneigd om eens snel tussen de afdelingen heen en weer te lopen. "In het begin was dat een grote aanpassing en het heeft wel even geduurd voor ik helemaal gewend was aan de nieuwe manier van werken. Maar ondertussen werkt het heel vlot. Ik denk nu wel twee keer na of ik niets vergeten ben voor ik de kraamstal verlaat en aan het werk ga in de biggenafdeling", aldus de varkenshoudster.

Ook insleep beperken

Om PRRSV onder controle te houden binnen een bedrijf zijn niet alleen een stabiele PRRSV-situatie en een goede bioveiligheid nodig binnen het bedrijf. Ook insleep moet vermeden worden. Daarom werd ook de externe bioveiligheid op dit bedrijf uitgebreid in beeld ▶

In de aanpak van PRRSV is zowel de interne als de externe bioveiligheid belangrijk.

Veehouderij

gebracht. En dat was noodzakelijk aangezien er op dit bedrijf al eerder insleep had plaatsgevonden van een nieuwe PRRSV-stam.

Ook op het gebied van externe bioveiligheid waren er al heel wat zaken die optimaal verliepen. Er is een hygiënesluis waarin propere en publieke zone mooi van elkaar gescheiden zijn en elke bezoeker trekt, net als de veehoudster, bedrijfskledij en laarzen aan. De kada-verplaats ligt aan de straatkant en er is een laadkaai voor het laden van de varkens.

Aankoop van gelten

Maar het allerbelangrijkste en het grootste risico op insleep is de aankoop van gelten. Het aankoop- en quarantainebeleid werd dus zeer grondig bekeken. De aangekochte gelten komen altijd terecht in een quarantainefdeling die volledig afgescheiden is van de rest van het bedrijf. De gelten verblijven er zes weken zodat er vol-

doende tijd is om hun gezondheidsstatus te bepalen en de nodige vaccinaties toe te dienen. Om de PRRSV-status van de gelten zo veel mogelijk af te stemmen op die van het eigen bedrijf worden de gelten met hetzelfde levende PRRSV-vaccin gevaccineerd als de zeugen.

Aangezien het bedrijf al meer dan zes keer deelnam aan de PRRS-Monitor Biggen heeft het binnen het PRRS-programma ook recht op extra monitoring van de gelten. De dierenarts en de veehoudster gingen gretig op dit aanbod in. De eerstvolgende groep gelten die klaar was om toegevoegd te worden aan de zeugenstapel werd onderzocht en de resultaten bleken gunstig: er was geen circulatie van PRRSV. Goed nieuws dus voor deze groep, maar ook de volgende groepen zullen worden gemonitord voor ze naar de zeugenstapel verhuizen. Groepen waar nog PRRSV circuleert, worden beter niet overgebracht naar de dek- en drachtstal.

Opvolging blijft noodzakelijk

Dit bedrijf heeft inmiddels al een hele weg afgelegd wat PRRSV betreft. Dankzij de maatregelen zijn er voorlopig geen problemen meer. Om evenwel snel te kunnen ingrijpen en nieuwe problemen te voorkomen, wordt PRRSV op dit bedrijf nauw opgevolgd. Zowel de biggen als de aangekochte gelten worden gemonitord binnen het PRRS-programma. Daarbovenop blijft het bedrijf ook de pasgeboren biggen screenen. ■

Wil jij ook PRRS aanpakken op jouw bedrijf? Neem dan deel aan een van de PRRS-Monitors. Op www.sdrp-prrs.be vind je hierover alle informatie en een link naar het inschrijvingsformulier. Je kunt ook contact opnemen met DGZ (via helpdesk@dgz.be of 078 05 05 23) als jij en je bedrijfsdierenarts begeleiding wensen binnen het PRRS-programma.

Bij het aanpakken van PRRSV is bioveiligheid cruciaal. Zorg voor een strikte scheiding tussen de verschillende afdelingen en draag in elke afdeling aparte bedrijfskledij.